РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
НАЦИОНАЛНА УСТАНОВА, КОНЗЕРВАТОРСКИ ЦЕНТАР - СКОПЈЕ
ул. Макарие Фрчковски бр. 8 / тел/факс: 3163-812, 3162-436, 3109-401 / п.ф. 328

Бр.: 01-142/1
05.02. 2016 год.
СКОПЈЕ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

за реализирани
програмски и вонпрограмски активности
во 2015 година

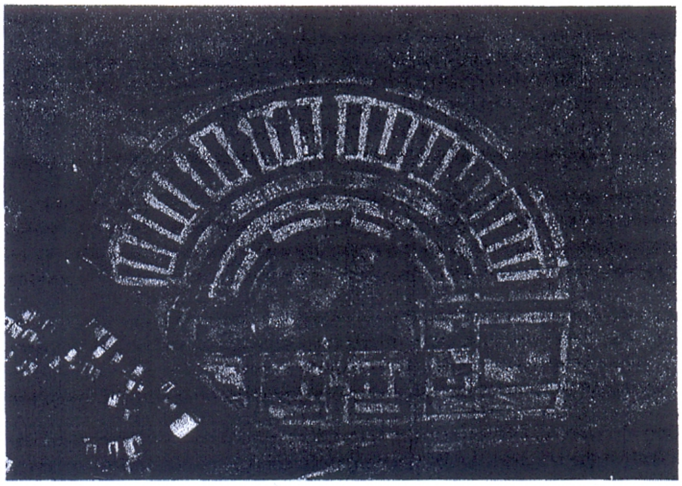

СКОПЈЕ
2015

Годишниот извештај на НУ Конзерваторски центар - Скопје содржи податоци за програмските задачи извршени во текот на 2015 година финансирани од Министерството за култура на Република Македонија, како и податоци за вонпрограмските задачи финансирани од општините, други министерства и сл.

Цел на годишниот извештај е да се дадат релевантни податоци за реализираните програмски и вонпрограмски активности на НУ Конзерваторски центар - Скопје, извршени во текот на 2015 година.

I. ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ

1, Увид во состојба на споменициите

Во рамките на редовната работа на НУ Конзерваторски центар Скопје е вршењето на увиди, а со цел да се констатира состојбата на споменициите врз основа на што ќе се изврши планирање на активностите кои треба да се превземат. Во текот на ова година извршени се увиди на:

- Увид на ѕидно сликарство во црквата Св. Спас Скопје
- Увид на состојбата на манастирот Св. Андреа на Матка
- Увид на состојбата на црквата Успение Богородишино с. Булачани.
- Увид на состојбата на црквата Вознесение Христово Св. Спас с. Раштак.
- Увид во состојбата на во црквата Св Спас Кучевиште.
- Увид и попис на иконите во црвата Св Спас во Скопје по барање на МПЦ со лица од МПЦ.
- Увид на состојба за направените оштетувања на Скопската тврдина Кале.
- Увид на состојба на археолошкиот локалитет Исар-Кале с. Стиденичани.
- Увид на состојба за постоење на културно наследство во границите на опфатот на урбанистички план во населено место Ќојлија, мултифункционална зона 2 КО Ќојлија, општина Петровец.
- Подготовка (собирање на материјали) за започнување на евиденција на археолочки локалитети во скопско.

2, Заштитно конзерваторски основи

Како законска основа, ,а по барање на општините и на Министерството за транспорт и врски, за изработка на урбанистички планови за одредени површини од територијата на Скопје и скопската околуна, во текот на 2015 година изработени се заштитно конзерваторски основи за Детални урбанистички планови на:

- ЗКО за Градска четврт ЦС 02-блок 02,03,-Општина Чаир
- ЗКО Анекс за Градска четврт ЦС 02-блок 02,03,-Општина Чаир
- ЗКО за Градска четврт ЦС 02-блок 02,04,-Општина Чаир
- ЗКО за Гратска четврт Ј 20 блок 04 – Општина Кисела Вода
- ЗКО за Урбан план за с. Кучково – Општина Ѓорче Петров

3, Елаборати за валоризација, категоризација, ревалоризација и инвентаризација

Валоризации;

- Елаборат за валоризација зграда на булевар "Илинден" бр. 41 во Скопје (КП 9665);

- Елаборат за валоризација на зграда на булевар “Илинден“ бр. 63 во Скопје (КП 9729);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Ленинова“ бр. 17 во Скопје (КП 9699);
- Елаборат за валоризација на зграда на Ташковиќ во Скопје (КП 9701);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Орце Николов“ бр. 88 во Скопје (КП 9696);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Орце Николов“ бр. 83а во Скопје (КП 9926);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Орце Николов“ бр. 83б во Скопје (КП 9921);
- Елаборат за валоризација на зграда на Кубеш во “Дебар маало“ во Скопје (КП 9726);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Орце Николов“ бр. 108 во Скопје (КП 9745);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Ѓуро Ѓаковиќ“ бр. 61 во Скопје (КП 9819);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Орце Николов“ бр. 103 во Скопје КП 10208);
- Елаборат за ревалоризација на зграда на улица “Орце Николов“ бр. 115 во Скопје (КП 10219/1);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Раде Кончар“ бр. 4а во Скопје (КП 10200);
- Елаборат за валоризација на зграда на булевар “Илинден“ бр. 80 во Скопје (КП 5431);
- Елаборат за валоризација на зграда на булевар “Илинден“ бр. 68 во Скопје (КП 5460);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Наум наумовски Борче“ бр. 82 во Скопје (КП 5441);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Кукушка“ бр. 82 во Скопје (КП 9619);
- Елаборат за валоризација на зграда на улица “Наум Наумовски Борче“ бр. 88 во Скопје (КП 5391).
- Елаборат за валоризација на спомен ќуката на Лазар Личеновски во Скопје.

Ревалоризации;

- Елаборат за ревалоризација на споменикот стара железничка станица во Скопје
- Елаборат за ревалоризација на ќуката на семејството Шкаперда во Скопје
- Елаборат за ревалоризација на манастир Св. “Андреа“ во с. Матка Скопје.

- Елаборат за ревалоризација на манастир Св. "Никола" во с. Љубанци Скопје.
- Елаборат за ревалоризација на црквата Св. "Илија" во с. Бродец, Скопје.
- Елаборат за ревалоризација на Аквадукт во Скопје.
- Елаборат за ревалоризација на Амам кај Султан Муратова џамија во Скопје.
- Елаборат за ревалоризација на Комплекс на стамбени објекти на јужна падина од Султан Муратова џзмија во Скопје.
- Елаборат за ревалоризација на Ќука на улица "150 " бр 15 во Скопје.
- Елаборат за ревалоризација на Споменичка целина "Дебар маало" во Скопје.
- Елаборат за ревалоризација на зграда на булевар "Илинден" бр. 53 во Скопје (детски културен дом Карпош).

4, Конзерваторски проекти за непосредна заштита на споменици на културата

- Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на фасадата на комплексот Свети Спас, на ул. Макарие Фрчковски бр.8 (простории дадени од старна на МПЦ на користење на НУ Конзерваторски центар Скопје) и Лазар Танев бр. 4 зградата на поранешниот Вилаетски конак, во склоп на истиот комплекс, на КП 9183, во споменичката целина Стара скопска чаршија.
- Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на фасада на улица Подграѓе бр. 57, КП 9193, во споменичката целина Стара скопска чаршија.
- Проект за конзервација и реставрација на фасада на улица Покриена чаршија бр. 45, КП 9110, во споменичката целина Стара скопска чаршија.
- Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на фасада на улица Евлија Челебија бр. 3 а, во споменичката целина Стара скопска чаршија.
- Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на фасада на улица Теодосиј Гологанов бр. 56 КП 9110, во споменичката целина Стара скопска чаршија.
- Проект за конзервација, реставрација и статичко зајакнување на Конакот во Манастирот Св.Никола, с.Љубанци (IIфаза).
- Основен Преект конзервација и реставрација на градбите од северозападниот агол во тврдината Скопско кале.
- Основен Преект конзервација и реставрација на внатрешни преградни бедеми на Скопската тврдина Кале.
- Основен Проект за конзервација и реставрација на објекти од 14-16 век и објект од раноотоманско време фаза 2 од 17-18 век во централниот дел на тврдината Кале во Скопје (Блок XXI).

5, Конзерваторски итражувања и изработка на Проект

- Конзерваторски истражувања за изработка на Проект за конзерваторско реставраторски работи на иконите и иконостасот од црквата Св.Спас во Скопје.
- Конзерваторски истражувања за изработка на Проект за конзервација и реставрација на 15 икони од депото на црквата Св. Спас Скопје.

6, Археолошки истражувања

- Заштитни археолишки испитувања на КП 5071/5 и КП 5071/6 во заштитно подрачје на Скопската тврдина Кале.
- Заштитни археолишки испитувања на приватна катастерска парцела во контакт зона на арх. Локалитет "Коњушница" во КО Орман општина Горче Петров.

7, Реализација на Конзерваторски проекти за непосредна заштита на споменици на културата

Во текот на 2015 година вршена е непосредна заштита на споменици на културата по предходно изготвени конзерваторски проекти и тоа:

- Реализација на Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на фасада на ул.,,Илинденска,, бр.80 КП 5431 Скопје.

ул.,,Илинденска,, бр. 80

- Реализација на Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на фасада на ул.,,Илинденска,, бр.68 КП 5460 Скопје.

ул.,,Илинденска,, бр. 68

- Реализација на Проект за конзерваторско реставраторски интервенции на црквата Св. Никола с. Љубанци, скопско, - превентивна заштита од атмосверски води на дел од калканските ѕидови и стреи од кровната површина.
- Реализација на Проект за конзервација и реставрација на икони и иконостас од црквата Св.Спас, с.Кучевиште.

Пред конзервација

После конзервација

- Реализација на Проект за конзервација и реставрација на фреско живописот во црквата Св. Петка с. Побожје.

Детали од фрески во фаза на конзервација (китирање).

Детали од фрески во фаза на конзервација (одстранување на боја)

- Реализација на Проект за конзервација на фреско живописот на црквата Св. Никола с. Љуботен скопско.
- Проект осовремување на постојната музејска поставка Гоце Делчев - наш незаборав и вечен патоводител.

Мобилни столици

8, Конзерваторски надзор

Конзерваторскиот надзор во текот на оваа година е вршен при непосредна заштита на споменици на културата и тоа:

- Извршен е конзерваторски надзор при реализација на Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на фасада на ул.,,Илинденска,, бр.80 КП 5431 Скопје.
- Извршен е конзерваторски надзор при Реализација на Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на фасада на ул.,,Илинденска,, бр.68 КП 5460 Скопје.
- Извршен е археолошки надзор при конзерваторските истражувања на Алаџа џамија во Скопје.

II. ВОНПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ

1. *Увид во состојба на споменициte*

Во рамките на редовната работа на НУ Конзерваторски центар Скопје е вршено увид по доставени барања од имателите на спомениците, а со цел да се констатира состојбата на спомениците и да се дадат препораки и предлог мерки кои треба да се превземат на спомениците. Во текот на 2015 година увид од овој тип се вршени:

2. *Елаборати за валоризација, категоризација, ревалоризација и инвентаризација*

3. *Заштитно конзерваторски основи*

Како законска обврска, а по барање на општините и на Министерството за транспорт и врски, за изработка на урбанистички планови за одредени површини од територијата на градот Скопје и околината, во текот на 2015 година изработени се следните конзерваторски основи за урбанистичките планови:

- ЗКО за Гратска четврт З 12 – Општина Центар
- ЗКО за Гратска четврт З 10 -Општина Центар
- ЗКО за блок ССИ 03,02, - Општина Карпош
- ЗКО за Гратска четврт Ц 04 – Општина Центар
- ЗКО за Гратска четврт Ц 05 – Општина Центар
- ЗКО за Гратска четврт Ц 06 – Општина Центар
- ЗКО за Гратска четврт ЦС 13 – Општина Чаир
- ЗКО за Гратска четврт З 06 – Општина Карпош
- ЗКО за Гратска четврт Ј 02 – Општина Карпош
- ЗКО за Урбан план за с. Горно Соње – Општина Сопиште
- ЗКО за Урбан план за с. Горно Соње – Општина Сопиште

4. *Конзерваторски проекти за непосредна заштита на споменици на културата*

- Идеен Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на гледалиштето на театарот во Скупи во Скопје.
- Основен Проект за конзервација, реставрација и реконструкција на гледалиштето на театарот во Скупи во Скопје.
- Основен Проект за конзервација и реставрација на сценската зграда на театарот во Скупи.

Панорама на тетарот во Скупи

Панорама на тетарот во Скупи

5. *Археолошки истражувања*

- Заштитни археолошки истражувања (рекогносцирање) на просторот на “Градска четврт Ј 02 “ и “Градска четврт Ј 03 “, Општина Карпош Скопје.
- Заштитни археолошки истражувања (рекогносцирање) на просторот на атарот на селото Горно Соње, Општина Сопиште Скопје.
- Заштитни археолишки истражувања на КП 7085/6 КО Карпош КП 889/16 КО Злокуќани и КП 1414/10 КО Скупи во сопственост на Фидан Бибај.
- Заштитни археолишки истражувања на КП 889/9 КО Злокуќани.

6. *Учество во комисии за стручна контрола; комисии за оценување на трудови и сл.*

- Учество во тим за стручна контрола за основен проект за конзервација на внатрешни преградни бедеми на скопската тврдина Кале во Скопје.

- Учество во тим за стручна контрола за конзервација и реставрација на објекти од 14-16 век. и објекти од раното отоманско време фаза 2 од 17-18 век. на тврдината Кале во Скопје.

7. *Конзерваторски надзор*

Конзерваторски надзор во текот на 2015 година е вршен при непосредна заштита на спомениците на културата, како и за потребите на општините, министерствата на Р. Македонија и сл. Притоа извршен е конзерваторски надзор при реализација на:

- Конзерваторски надзор за изградба на постамент, за спомен обележје Македонски Паметник за жртвите на холокаустот.
- Конзерваторски надзор при реализација на основниот Проект за партерно уредување на просторот околу црквата Св Димитрија во Скопје.
- Конзерваторски надзор при реализација на основен проект за санација реконструкција и доградба на на болничка зграда ЈЗУ Св Наум охридски Скопје.
- Конзерваторски надзор на непосредна заштита на заштитено добро Ќука на ул. Кочо Зози бр. 85 (ќука на Ахмед Чаку) во Гостивар.
- Конзерваторски надзор на реализација на Проект за конзервација на иконите од црквата Св. Троица, с. Мождивњал, општина Крива Паланка.

8. *Издавање на стручни мислења за културно наследство*

Во текот на 2015 година издадени се стручни мислења за повеќе акти и тоа: Пријави за бесправни интервенции, Стручни извештаи за техничка документација за реконструкција на објекти, Мислење за детални урбанистички планови, Известувања како одговор на разни барања (информации, податоци и сл.) за кои е вршен увид на лице место.

- Член на стручен тим за конзервација реконструкција и реставрација на тремот на Хусеин Шах џамија во Сарај, Скопје.
- Член на тим за изработка на Проект за постојна состојба и основен проект за конзервација и реставрација на фасадите на 9 објекти во Гостивар.
- Член на тим за прием на изведени работи на непосредна заштита конзервација и реставрација на архитектурата нацрквата Св. Ѓоѓи Победоносец (четврта фаза) с. Младо Нагоричане општина Старо Нагоричане.
- Член на тим за стручна контрола на основен Проект за санација реконструкција и ретаврација на Конаците на манастирскиот комплекс Трескавец во Прилеп.
- Член на тим за стручна контрола на Проект за реставрација конзервација на фасадите на комплекс од пет ќуки на ул. ЈованАлабаков бр 3,5,7,10 и 12 вп Велес.
- Член на тим за стручна контрола на Проект за конзервација и рерставрација на кровот на чуката на ул. Кочо рацин бр 9 во Берово.
- Член на тим за стручна контрола на Основен проект за конзервација на црквата Св. Богородица во Лешочкиот манастир Св. Атанасие.

- Член на тим за стручна контрола на Основен проект за конзервација и реставрација на Спомен дом на Разловачко востание во с. Разловци Делчево.
- Член на тим за изготвување на стручно мислење за утврдување на правен статус на бесправно изградени објекти на катастерски парцели во КО Бардовци, општина Карпош.

9, ***Стручна помош на други установи за заштита за културното наследство***

Континуирано учество во стручни комисии за вршење стручна контрола на проекти за конзерваторско-реставраторски интервенции; вршење на прием на изведени работи и сл. преку решенија издадени од УЗКН и Министерството за култура.

- Член на тим за изработка на ЗКО на Стопанска целина Винарска визба во Демир Капија.
- Член на тим за изработка на ЗКО за урбан блок црква Св. Димитрија во Гостивар.
- Член на тим за изработка на ЗКО за генерален урбанистички план за градот Велес.
- Член на тим за изработка на ЗКО за просторен план за источен плански регион на РМ.
- Член на тим за изработка на ЗКО за ДУП за дел од УЕ Центар А блок 9 општина Гостивар.
- Претседател на Управен одбор на Национален конзерваторски центар Скопје.
- Претседател на Управен одбор на НУ Завод за заштита на споменици на културата и Музеј Охрид.
- Член на Комисија за полагање на испити за добивање на конзерваторска лиценца.

10, ***Меѓународни семинари, конгреси, конференции и работилници***

11, ***Останати активности***

- Во текот на 2015 година, во доменот на редовните секојдневни активности е вршена стручна контрола на проекти, издавање на мислења за легализација на бесправно изградени објекти, како и мислења за друг вид интервенции од рамките на подрачјето на град Скопје.
- Член на Национален совет за ревитализација на старата скопска чаршија како кординативно и советодавно тело на Владата на Р Македонија.
- Учество во радио и ТВ емисии, итервју во печатени медиуми од областа на заштита на културното наследство.

Директор,

М-р Ема Петрова Николовска